

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Перекладознавство <i>нормативний</i>
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії	Бакалавр
Освітня програма	Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2022-2023 / IV семестр / 2 курс
Викладач	Денисенко Н.В.
Профайл викладача	https://filolog.mdpu.org.ua/kafedra-germanskoyi-filologiyi/sklad-kafedry-germanskoyi-filologiyi/denysenko-nadiya-valeriyivna/
Контактний тел.	0972165504
Е-mail:	denysenko_nadiia@mdpu.org.ua
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5862
Консультації	<i>Очні консультації:</i> понеділок, згідно графіку роботи кафедри германської філології. <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Перекладознавство» є невід'ємним складником системи підготовки викладачів та перекладачів англійської мови за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Навчальна програма освітнього компонента передбачає набуття та розвиток навичок та вмінь з перекладу, удосконалення знань термінів та понять, що використовуються у перекладознавчих дисциплінах та в перекладацькій практиці.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета освітнього компонента складається з двох рівноправних і взаємопов'язаних частин – теорії перекладу і практики перекладу, кожна з яких має власну мету і цілі. Перша із складових частин зазначеного курсу знайомить студентів з можливою професією та основами професійної етики, з правовим статусом перекладача; висвітлює теоретичні основи перекладу як процесу і результату, роз'яснює системи термінів і понять, що їх використовують і в теорії перекладу, і в перекладацькій практиці. Друга складова частина курсу залучає студентів до усвідомленої перекладацької роботи з художніми текстами

Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з історією розвитку перекладу, різними видами і способами перекладу (включаючи усний переклад), лексичним, граматичним та прагматичним аспектами перекладу, різними видами трансформацій, які застосовуються в перекладі, а також з стратегіями та техніками перекладу. Зазначений курс також знайомить студентів із поняттям доместикації та форенізації як основних підходів до вибору стратегій і техніки перекладу, роз'яснює студентам поняття еквівалентності та адекватності перекладу, демонструє студентам різні погляди на ці поняття та різні теорії, як українських так і зарубіжних науковців. Зазначений курс спрямований на те, щоби навчити студентів розбиратися в стратегіях і техніках перекладу, вдало обирати їх в залежності від типу тексту, розуміти, як зберегти в перекладі повний зміст і стильові особливості тексту.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

- Інтегральна компетентність

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- Загальні компетентності:

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя..

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

- Фахові компетентності:

ФК 1 Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	Практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин		54	66

6. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

Пропуски практичних занять без поважних причин знижують рейтинг студента, оскільки зменшують суму балів, які виводяться шляхом додавання оцінок, здобутих студентом на практичних заняттях. Студент, який пропустив практичне заняття з поважної причини, має право на відпрацювання цього практичного заняття під час консультації. При виставленні рейтингового підсумкового балу враховується присутність студента на заняттях (у тому числі лекційних), активність студента під час заняття. Враховується також факт відпрацювання занять, пропущених з поважної причини. –

Вчасно виконувати завдання практичних занять та питань самостійної роботи;

- Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання
- Дотримуватись Кодексу академічної доброчесності, прийнятого у МДПУ імені Богдана Хмельницького https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akadem-dobrochesnosti_2020.pdf та Положення про Академічну доброчесність https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist_2020.pdf. Здобувачі освіти мають самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та періодичного контролю, самостійні завдання, посилаючись на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право.

7. СТРУКТУРА КУРСУ
7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
I семестр						

БЛОК 1. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ

	Тема 1. Суспільно-політичне значення перекладу	Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)	1-4			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
	Тема 2. Переклад як засіб державної політики	Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)	1-4			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
	Тема 3. Реалізація значень мовних одиниць різних рівнів	Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)	1-4			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
	Тема 4. Комунікативні моделі перекладу й тлумачення	Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)	1-4			впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)

Тема 5. Відтворення англійських
онімів українською мовою

Лекція (2 год.)
Практичне заняття (4 год.)
Самостійна робота (6 год.)

1-4

впродовж другого
навчального
семестру (перший
періодичний
контроль)

БЛОК 2. ПЕРЕКЛАД ТА РІВНІ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ.

<p>Тема 1. Переклад на рівні мови та мовлення</p>	<p>Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)</p>	<p>1-4</p>	<p>впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)</p>
<p>Тема 2. Досягнення еквівалентності при перекладі</p>	<p>Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)</p>	<p>1-4</p>	<p>впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)</p>
<p>Тема 3. Способи та види відтворення значень мовних одиниць</p>	<p>Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)</p>	<p>1-4</p>	<p>впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)</p>
<p>Тема 4. Переклад на рівні речення і тексту</p>	<p>Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)</p>	<p>1-4</p>	<p>впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)</p>
<p>Тема 5. Види перекладу й тлумачення</p>	<p>Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)</p>	<p>1-4</p>	<p>впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)</p>

7. 2 СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекційного заняття	Зміст лекції
Тема 1. Суспільно-політичне значення перекладу	Наростання ролі тлумачення і перекладу. Передумови появи та впровадження перекладу Переклад як засіб збагачення мови.
Тема 2. Переклад як засіб державної політики	Сфери діяльності перекладачів у воєнний і мирний час. Переклад і тлумачення і сфери х використання. Активний і пасивний словник перекладача.
Тема 3. Реалізація значень мовних одиниць різних рівнів	Реалізація значень мовних одиниць фонологічного рівня. Реалізація значень мовних одиниць лексичного рівня. Реалізація значень мовних одиниць синтаксичного рівня.
Тема 4. Комунікативні моделі перекладу й тлумачення	Комунікативні моделі процесів тлумачення. Параметри значень мовних одиниць. Вільний переклад, його підтипи. Способи відтворення значення різних мовних одиниць.
Тема 5. Відтворення англійських онімів українською мовою	Закономірності відтворення англійських онімів українською мовою
Тема 6. Переклад на рівні мови та мовлення	Способи реалізації значення мовних одиниць. Поняття адекватності та еквівалентності. Слово як об'єкт перекладацького аналізу.
Тема 7. Досягнення еквівалентності при перекладі	Еквівалентність на фонеморфологічному рівні. Еквівалентність на рівні усталених сполучень. Лексичні еквіваленти.
Тема 8. Способи та види відтворення значень мовних одиниць	Переклад на фонематичному рівні. Перекладацька транскрипція. Хибні друзі перекладача.
Тема 9. Переклад на рівні речення і тексту	Стильові й жанрові особливості текстів та способи х відтворення. Стильові засоби мовлення та їх відтворення. Граматичні засоби відтворення структури речень у тексті.
Тема 10. Види перекладу й тлумачення	Типи перекладу і типи тлумачення. Словники і словникові значення слів.

7.3 СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Суспільно-політичне значення перекладу	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 2. Переклад як засіб державної політики	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 3. Реалізація значень мовних одиниць різних рівнів	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 4. Комунікативні моделі перекладу й тлумачення	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 5. Відтворення англійських онімів українською мовою	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 6. Переклад на рівні мови та мовлення	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 7. Досягнення еквівалентності при перекладі	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 8. Способи та види відтворення значень мовних одиниць	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 9. Переклад на рівні речення і тексту	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 10. Види перекладу й тлумачення	Обговорення теми. Виконання тестових завдань

7.4 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Тема 1. Суспільно-політичне значення перекладу	Розвиток перекладознавства Перекладознавство у XXI ст. Розширення обрисів перекладознавства
Тема 2. Переклад як засіб державної політики	Предмет та методи перекладознавства, методи перекладу Принципи перекладу; Зв'язок перекладу з іншими галузями науки : переклад і філософія, переклад і історія, переклад і психологія, переклад і точні науки, переклад і теологія
Тема 3. Реалізація значень мовних одиниць різних рівнів	Лексикографічні аспекти перекладу
Тема 4. Комунікативні моделі перекладу й тлумачення	Мовно-психологічна підготовка Основи перекладацької техніки Перекладацький етикет
Тема 5. Відтворення англійських онімів українською мовою	Мовні одиниці перекладу та їх стратифікація
Тема 6. Переклад на рівні мови та мовлення	Види перекладу. Різновиди перекладу у залежності від жанрового типу матеріалу, що перекладається.
Тема 7. Досягнення еквівалентності при перекладі	Еквівалентність Типології еквівалентності Природа еквівалентності. Еквівалентність між елементами мовної системи та між текстами.
Тема 8. Способи та види відтворення значень мовних одиниць	Види лексичного значення слова. Перекладацькі трансформації
Тема 9. Переклад на рівні речення і тексту	Лексикографічні аспекти перекладу:
Тема 10. Види перекладу й тлумачення	Фаховий рівень перекладача/тлумача на сучасному етапі. Поняття про новітні інформаційні технології у перекладацькій діяльності та їх види.

• МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Види контролю: поточний, періодичний, підсумковий (семестровий).

Методи, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

- усний;
- тестовий контроль;
- практична перевірка під час практичних занять;
- контроль виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе, презентації, творчі проекти тощо)
- підсумковий (семестровий) – залік.

Періодичний контроль складається з двох контрольних робіт (перший та другий періодичний контроль). Контрольна робота включає тестові завдання, теоретичне питання. Перша контрольна робота включає питання з тем Блоку 1, друга контрольна робота - Блок 2.

• КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (під час семінарських занять), контролю виконання завдань самостійної роботи (есе, презентації, творчі проекти), періодичного контролю періодична контрольна робота, заліку. За результатами суми двох періодичних контрольних робіт та оцінки за поточний контроль виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами та ECTS.

Загальна система оцінювання курсу здійснюється згідно з Положенням про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького №34/01-05 від 28. 10.2019 р.

Критерії оцінювання поточного контролю на семінарських заняттях (усне опитування, тестові завдання):

«5» – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«3» – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Не вирішив більшість тестових завдань. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Критерії оцінювання періодичного контролю

Контрольна робота включає тестові завдання та теоретичне питання. Максимальна кількість балів – 30.

Двадцять тестових завдань по 1 балу – 20 балів.

Теоретичне питання – 10 балів.

Критерії оцінювання підсумкового (семестрового) контролю

Підсумковий контроль з дисципліни «Основна іноземна мова» відбувається у формі заліку. Складаються бали за два періодичні контролю. Максимальний бал – 100 балів. 30 балів за періодичну контрольну роботу та 20 балів за поточний контроль за кожний періодичний контроль.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Основна

1. Теорія перекладу: для студентів 3-4 курсів ф-ту «Референтперекладач», які навчаються за спеціальністю 035 Філологія (Переклад) / Нар. укр. акад., [каф. теорії та практики перекладу ; авт.-упор. О. А. Кальниченко]. – Харків : Вид-во НУА, 2017. – Ч. 1. – 64 с.
2. Телегіна Н.І., ПРАКТИКУМ З ПЕРЕКЛАДУ (навчально-методичний посібник). – ІваноФранківськ, 2019. – 75 с.
3. 1. Гудманян А. Г. Ділова англійська комунікація: навч. посібник / А. Г. Гудманян, Ю. М. Плетенецька, О. М. Линтвар ; Нац. авіац. ун-т. - Київ : НАУ, 2016. – 126 с.
4. Переклад текстів міжнародних англійських угод українською мовою: Три базові угоди у галузі прав людини: навч. посіб. / Л. М. Черноватий, Т. В. Ганічева, Н. В. Зінукова [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2017. – 272 с.
5. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навч. посіб. - К. : ЦУЛ, 2017. - 304 с. http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDescription?doc_id=222928
4. Павлюк А

Додаткова

1. Биконя О. П. Ділова англійська мова: навч. посіб. / О. П. Биконя. – Вінниця : Нова Книга, 2010. – 311 с. + Гриф МОН. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу : монографія / С. М. Амеліна, О. В. Бабенко, Н. В. Білоус [та ін.] ; за заг. ред. С.М. Амеліної. – К. : ЦУЛ, 2018. – 470 с. http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocDescription?doc_id=685663
2. Кулешов С. Г. Загальне документознавство : навч. посіб. / С. Г. Кулешов. – К. : КиєвоМогилянська акад., 2012. – 123 с.

3. Драб Н.Л. Ділове листування = Business Letters : навчальний посібник : Geschäftsbriefe / Н. Драб. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 240 с.
4. Дорда С. В. English for Business Communication = Англійська мова для ділового спілкування : навч. посіб. - Суми : Університет. кн., 2019. - 152 с.
5. www.multitran.ru
6. <http://englishtips.org/>
7. www.bbc.co.uk